הפטרת ויחי

בְּחָבְרֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים: וּשְׁלֹמֹה יָשַׁב עַל־כִּסֵּא דָוִד אָבִיו וַתִּכֹּן מַלְכֻתּוֹ מְאֹד:

קריאה למפטיר בשבת וראש חדש

נשמט ולפ"ז מדם שליחין שני קפריסין בדלתן קורין שבשה נשרי שמשת השנע וקדים לשילה. וכשבר שני קורין פרשה זו:

וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי־כְבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה תְּמִימִם וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַּשָּׁמֶן וְנִסְכּוֹ: עֹלַת שַׁבַּת בְּשַׁבַּתּוֹ עַל־עֹלַת הַתָּמִיד וְנִסְכָּהּ: ס

וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁכֶם תַּקְרִיבוּ עֹלָה לַיהוָה פָּרִים בְּנֵי־בָקָר שְׁנַיִם וְאַיִל אֶחָד כְּבָשִׂים בְּנֵי־שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם: וּשְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָפָר הָאֶחָד וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לָאַיִל הָאֶחָד: וְעִשָּׂרוֹן עִשָּׂרוֹן סֹלֶת מִנְחָה בְּלוּלָה בַשֶּׁמֶן לַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד עֹלָה רֵיחַ נִיחֹחַ אִשֶּׁה לַיהוָה: וְנִסְכֵּיהֶם חֲצִי הַהִין יִהְיֶה לַפָּר וּשְׁלִשִׁת הַהִין לָאַיִל וּרְבִעִת הַהִין לַכֶּבֶשׂ יַיִן זֹאת עֹלַת חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה: וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת לַיהוָה עַל־עֹלַת הַתָּמִיד יֵעָשֶׂה וְנִסְכּוֹ: קדיש נשילם.

הפטרת שבת ראש חדש

בישעיה סימן ס"ו.

כֹּה אָמַר יְהוָה הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדֹם רַגְלָי אֵי־זֶה בַּיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵי־זֶה מָקוֹם מְנוּחָתִי: וְאֶת־כָּל־אֵלֶּה יָדִי עָשְׂתָה וַיִּהְיוּ כָל־אֵלֶּה נְאֻם־יְהוָה וְאֶל־זֶה אַבִּיט אֶל־עָנִי וּנְכֵה־רוּחַ וְחָרֵד עַל־דְּבָרִי: שֹׁחֵט הַשּׁוֹר מַכֵּה־אִישׁ זוֹבֵחַ הַשֶּׂה עֹרֵף כֶּלֶב מַעֲלֵה מִנְחָה דַּם־חֲזִיר מַזְכִּיר לְבֹנָה מְבָרֵךְ אָוֶן גַּם־הֵמָּה בָּחֲרוּ בִדְרָכֵיהֶם וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נַפְשָׁם חָפֵצָה: גַּם־אֲנִי אֶבְחַר בְּתַעֲלֻלֵיהֶם וּמְגוּרֹתָם אָבִיא לָהֶם יַעַן קָרָאתִי וְאֵין עֹנֶה דִּבַּרְתִּי וְלֹא שָׁמֵעוּ וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינַי וּבַאֲשֶׁר לֹא־חָפַצְתִּי בָּחָרוּ: שִׁמְעוּ דְבַר־יְהוָה הַחֲרֵדִים אֶל־דְּבָרוֹ אָמְרוּ אֲחֵיכֶם שֹׂנְאֵיכֶם מְנַדֵּיכֶם לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד יְהוָה וְנִרְאֶה בְשִׂמְחַתְכֶם וְהֵם יֵבֹשׁוּ: קוֹל שָׁאוֹן מֵעִיר קוֹל מֵהֵיכָל קוֹל יְהוָה מְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאֹיְבָיו: בְּטֶרֶם תָּחִיל יָלָדָה בְּטֶרֶם יָבוֹא חֶבֶל לָהּ וְהִמְלִיטָה זָכָר: מִי־שָׁמַע כָּזֹאת מִי רָאָה כָאֵלֶּה הֲיוּחַל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד אִם־יוּלַד גּוֹי פַּעַם אֶחָת כִּי־חָלָה גַם־יָלְדָה צִיּוֹן אֶת־בָּנֶיהָ: הַאֲנִי אַשְׁבִּיר וְלֹא אוֹלִיד אָמַר יְהוָה אִם־אֲנִי הַמּוֹלִיד וְעָצַרְתִּי אָמַר אֱלֹהָיִךְ: שִׂמְחוּ אֶת־יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ

הפטרת שבת ראש חדש

בָּהּ כָּל־אֹהֲבֶיהָ שִׂישׂוּ אִתָּהּ מָשׂוֹשׂ כָּל־הַמִּתְאַבְּלִים עָלֶיהָ: לְמַעַן תֵּינְקוּ וּשְׂבַעְתֶּם מִשְׁדֵּ תַּנְחֻמֶיהָ לְמַעַן תָּמְצוּ וְהִתְעַנַּגְתֶּם מִזִּיז כְּבוֹדָהּ: כִּי־כֹה | אָמַר יְהוָה הִנְנִי נֹטֶה־אֵלֶיהָ כְּנָהָר שָׁלוֹם וּכְנַחַל שוֹטֵף כְּבוֹד גּוֹיִם וִינַקְתֶּם עַל־צַד תִּנָּשֵׂאוּ וְעַל־בִּרְכַּיִם תְּשָׁעֲשָׁעוּ: כְּאִישׁ אֲשֶׁר אִמּוֹ תְנַחֲמֶנּוּ כֵּן אֲנֹכִי אֲנַחֲמְכֶם וּבִירוּשָׁלַם תְּנֻחָמוּ: וּרְאִיתֶם וְשָׂשׂ לִבְּכֶם וַעֲצְמוֹתֵיכֶם כַּדֶּשֶׁא תִּפְרַחְנָה וְנוֹדְעָה יַד־יְהוָה אֶת־עֲבָדָיו וְזָעַם אֶת־אֹיְבָיו: כִּי־הִנֵּה יְהוָה בָּאֵשׁ יָבוֹא וְכַסּוּפָה מַרְכְּבֹתָיו לְהָשִׁיב בְּחֵמָה אַפּוֹ וְגַעֲרָתוֹ בְּלַהֲבֵי־אֵשׁ: כִּי בָאֵשׁ יְהוָה נִשְׁפָּט וּבְחַרְבּוֹ אֶת־כָּל־בָּשָׂר וְרַבּוּ חַלְלֵי יְהוָה: הַמִּתְקַדְּשִׁים וְהַמְטַהֲרִים אֶל־הַגַּנּוֹת אַחַר אַחַד בַּתָּוֶךְ אֹכְלֵי בְשַׂר הַחֲזִיר וְהַשֶּׁקֶץ וְהָעַכְבָּר יַחְדָּו יִסָּפּוּ נְאֻם־יְהוָה: וְאָנֹכִי מַעֲשֵׂיהֶם וּמַחְשְׁבֹתֵיהֶם בָּאָה לְקַבֵּץ אֶת־כָּל־הַגּוֹיִם וְהַלְּשֹׁנוֹת וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי: וְשַׂמְתִּי בָהֶם אוֹת וְשִׁלַּחְתִּי מֵהֶם | פְּלֵיטִים אֶל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פּוּל וְלוּד מֹשְׁכֵי קֶשֶׁת תּוּבָל וְיָוָן הָאִיִּים הַרְחֹקִים אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֶת־שִׁמְעִי וְלֹא־רָאוּ אֶת־כְּבוֹדִי וְהִגִּידוּ אֶת־כְּבוֹדִי בַּגּוֹיִם: וְהֵבִיאוּ אֶת־כָּל־אֲחֵיכֶם | מִכָּל הַגּוֹיִם | מִנְחָה לַיהוָה בַּסּוּסִים וּבָרֶכֶב וּבַצַּבִּים וּבַפְּרָדִים וּבְכַרְכָּרוֹת עַל הַר קָדְשִׁי יְרוּשָׁלַם אָמַר יְהוָה כַּאֲשֶׁר יָבִיאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּנְחָה בִּכְלִי טָהוֹר בֵּית יְהוָה: וְגַם־מֵהֶם אֶקַּח לַכֹּהֲנִים לַלְוִיִּם אָמַר יְהוָה: כִּי כַאֲשֶׁר הַשָּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עֹמְדִים לְפָנַי נְאֻם־יְהוָה כֵּן יַעֲמֹד זַרְעֲכֶם וְשִׁמְכֶם: וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְהוָה: וְיָצְאוּ וְרָאוּ בְּפִגְרֵי הָאֲנָשִׁים הַפֹּשְׁעִים בִּי כִּי תוֹלַעְתָּם לֹא תָמוּת וְאִשָּׁם לֹא תִכְבֶּה וְהָיוּ דֵרָאוֹן לְכָל־בָּשָׂר:

וְהָיָה מִדֵּי־חֹדֶשׁ בְּחָדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ יָבוֹא כָל־בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנַי אָמַר יְהוָה:

הפטרה לערב ר"ח שחל בשבת

בשמואל א' סימן כ'.

וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפָּקַדְתָּ כִּי יִפָּקֵד

מושבן

"אתה ק'

פירוש המלות

תבן שלכתו: לף על כעליונים: בתעלולידם. ל' כי כתעללת בי: אשביר. ל' מעגל כליס: את. כמו נס: משד. ל' שדיס: תמצו. ל' מלילה: מזיז. מאצטו: כבוד. ממון: תשעשעו. בדרך שמשמשעין לת בתינוק: וכסופה. לוס סערה: ובצבים. כמו מגלות נג: דראון. לעון נדון: ופלמת

יפקד. ל' פקידה:

בס"ד. ש"פ תרומה, בדר"ח אדר ראשון ה'תשד"מ.

הנחת הת' בלתי מוגה

השמים כסאי והארץ הדום רגלי איזה בית אשר תבנו לי ואיזה מקום מנוחתי[1], ומדייק בזה רבינו הזקן בתורה אור בחלתו[2], דצריך להבין מהו כסאי והדום רגלי, והלא אין לו דמות הגוף ואין לו גוף[3]. והנה בסיום ההפטרה (דשבת ר"ח), כתיב[4]: כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני כן יעמוד זרעכם ושמכם, ובלקו"ת בסופו[5], מקשר זה עם ענין השמים כסאי כו'. והנה בפסוק זה מדייק כ"ק אדמו"ר נ"ע בד"ה כי כאשר השמים החדשים תרע"ח[6], מהו ענין השמים החדשים והארץ החדשה כו' ומהו"ע זרעכם ושמכם. וגם מביא הפסוק שבתחילת ההפטרה, השמים כסאי והארץ הדום רגלי, ומדייק גם את הדיוק הנ"ל (שבתו"א), והלא אין לו דמות הגוף ואין לו גוף.

ונקודת הביאור בזה היא, דהנה כתיב[7]: בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, דשמים וארץ הם ב' סוגים כלליים בכללות הבריאה, שמים וכל צבאי' וארץ וכל צבאי'. וענין זה הוא בכל סדר ההשתלשלות, כדאי' בזהר[8], דקאי על ע"ס דאצילות, ומובן דקאי גם על ע"ס הגבועות וכו', דכל ענינים אלה נחלקים לב' הדרגות הכלליות דשמים וארץ. והנה אמרו רז"ל[9] על הפסוק בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, שבריאת השמים והארץ וכל צבאיהם היתה בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו ראשית. דמזה מובן, שגם בתורה ובישראל ישנו ענין השמים והארץ. דכיון שכל הבריאה היא בשביל התורה ובשביל ישראל, היינו כדי שישראל יפעלו בהבריאה ע"י התורה שיהי' לתקן עולם במלכות שדי[10], הרי מובן שגם בהם (בתורה וישראל) צריכים להיות הענינים דשמים וארץ. וחילוק זה דשמים וארץ שישנו בתורה ובישראל הוא חילוק כללי. כי הגם שיש ריבוי אומני עבודה בישראל, וכן בתורה יש כמה וכמה חלקים, כמו ההפרש בין תרשב"כ להרשבע"פ, ובתרשב"כ גופא בראשית נק' ספר הישר[11] כו', וכן בתרשבע"פ הנה סדר זרעים עוסק בעניני זרעים דוקא, ושאר הסדרים הנה כ"א מהם עוסק בעניני, מ"מ, יש ביניהם אחדות, דממסכתא אחת ומסדר אחד לומדים ענין במסכתא או סדר אחרים. והיינו, דחילוק זה שביניהם הוא רק חילוק פרטי. משא"כ ב' הענינים הכלליים דשמים וארץ, הוא חילוק כללי.

---

1) ישעי' סו, א. 2) א, א. 3) פיוט יגדל. 4) ישעי' שם, כב. 5) שה"ש מח, ד. 6) סה"מ תרע"ח ע' רעו. 7) בראשית א, א. 8) ת"א רנו, ב. 9) רש"י ורמב"ן ר"פ בראשית. 10) נוסח עלינו. 11) ראה ע"ז כה, א.

והנה כללות ב' הענינים דשמים וארץ בתורה הוא ההפרש בין לימוד התורה לקיום המצות. דתורה ענינה הוא שמים, היינו שגם כפי שהיא למטה בארץ היא בבחי' שמים, ועד שגם כאשר אדם בלתי טהור (ח"ו) לומד את התורה אין זה נוגע להתורה, ואין דברי תורה מקבלין טומאה כו'[12]. וענין המצוות (דגדול לימוד שמביא לידי מעשה[13]) הוא למטה בארץ דוקא, בדברים גשמיים. וב' הענינים דשמים וארץ בישראל (היינו בעבודת ישראל), הם ב' הענינים דמאורי תורה ומאורי עובדין טביז[14], ובלשון הנגלה ישששכר וזבולון, דיששכר הי' עיקר ענינו בעסק התורה וזבולון עיקר ענינו בקיום המצוות[15]. והנה ב' ענינים אלו ישנם בפרטיות יותר גם לפני עבודת האדם בעסק התומ"צ. וכידוע[16], שלפני ההליכה לביהמ"ד וההנהגה במנהג דרך ארץ הנה התחלת עבודת היום היא בהליכה לביהכנ"ס, ענין התפלה. דעיקר התפלה היא קריאת שמע[17], ובקריאת שמע ישנם ב' הענינים דקבלת עול מלכת שמים, בחי' שמים, וקבלת עול מצוות, בחי' ארץ, כדלקמן.

וביאור ענין שמים וארץ בעבודת התפלה, יובן זה ע"פ המבואר בד"ה ויקחו לי תרומה עטר"ת[18], בענין ב' בחי' תרומה, מלשון הרמה[19] ומלשון הפרשה[20]. דהנה גם בענין התרומה ישנו ענין שבו כל ישראל שוין, וכנודע דבג' תרומות הכתוב מדבר[21], ואחת מהן היא תרומת האדנים שהיא מחצית השקל, בקע לגולגולת[22], לכאו"א מישראל. אבל אעפ"כ גם בהם ישנם ב' האופנים דהרמה והפרשה. ומבאר בזה בד"ה הנ"ל שם[16], דזהו מה שארז"ל במס' ברכות[23], למה קדמה שמע לוהי', אם שמוע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחילה ואח"כ יקבל עליו עול מצות. דענין פרשה ראשונה של ק"ש הוא בבחי' רצוא ומס"נ, כמפורש[24] שזוהי הכוונה באמירת שמע ישראל גו'[25], וזהו גם הפירוש הפשוט בפסוק זה, קבלת מלכותו ית' באופן של תכלית הביטול ומס"נ, וכן בהמשך כתיב[26] ואהבת את ה"א בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, דכ"ז הוא

12) ברכות כב, א. 13) קידושין מ, ב. 14) ראה זח"א קמב, רע"א. אגה"ק סימן ז (קט, א). ביאוה"ז כה, א–ב. ביאוה"ז להצ"צ כרך א' ע' קלד. 15) ראה ב"ר פצ"ט, ט. ויק"ר פכ"ה, ב. פרש"י ויחי מט, יג. ברכה לג, יח. 16) ראה ברכות בסופה. שו"ע אדה"ז סקנ"ה–קנו. 17) ד"ה הקל קול יעקב בסידור אדה"ז. לקו"ת במדבר כ, א. ובכ"מ. 18) סה"מ עטר"ת ע' רלו ואילך. וראה אוה"ת תרומה ע' א'שנה ואילך. 19) זהר תרומה קמז, א. 20) פרש"י – ריש פרשתנו ובכ"מ. 21) ראה מגילה כט, ב. פרש"י ריש פרשתנו. 22) תשא ל, יג. פקודי לח, כו. 23) יג, א. 24) ראה סידור אדה"ז סוף תפילת נעילה בשם השל"ה. 25) ואתחנן ו, ד. 26) שם ד, ז.

הנחת הת' בלתי מוגה

ענין של רצוא והעלאה, בחי' שמים, ולכן נאמר בה ודברת בם[27], בדברי תורה הכתוב מדבר[28], בחי' שמים, הרמה[29]. משא"כ בפרשה שני', קאי בקבלת עול מצוות, בחי' ארץ, ולכן נאמר בה ואספת דגנך גו' עד לאופן של ואכלת ושבעת[30], בחי' ארץ, בחי' שוב[31], אפרשותא. וי"ל, שענין זה קשור עם מה שמהתרומות נבנה המשכן, דגם במשכן היו ב' הענינים דשמים וארץ, יריעות הם בחי' מקיף, בחי' שמים, תורה, ונוסף לזה היו בו הקרשים והכלים וכו', בחי' ארץ, מצוות[32]. ויש להוסיף בזה, דנוסף על המבואר שם שתורה היא בחי' הרמה ומצוות הם אפרשותא, הנה במרטיות יותר יש במצוות גם בחי' הרמה. וכמבואר בתו"א שם[33] דענין והארץ הדום רגלי הוא כמו שרמרף שענינו הוא להגביה את הרגל מעל הארץ. וכן המצוות ענינן גם ההרמה, להעלות את הדברים הגשמיים למעלה.

אמנם מש"נ השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה עומדים לפני כן יעמוד זרעכם ושמכם הו"ע חדש לגמרי בשמים ובארץ. דנוסף לענין שמים וארץ (רצוא ושוב) כפי שהם עתה, יהי' גם ענין רצוא ושוב לע"ל, ויהי' בבחי' חדשים, באופן של התחדשות לגמרי. והענין הוא[34], דהנה ידוע שיש הפרש בין חידוש הישנות לחדשים ממש. דחידוש הישנות בשמים וארץ הוא תמיד בכל יום ויום, כמ"ש[35] המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. אמנם חידוש זה נק' חידוש הישנות בלבד, כמודגש בזה שהוא נק' חידוש מעשה בראשית. משא"כ ענין השמים החדשים והארץ החדשה הוא שיהי' חידוש גמור. וזהו מה שישראל נעשים (ע"י העבודה) בבחי' שותף להקב"ה במעשה בראשית[36], משום שע"י עבודתם הם מהווים שמים וארץ חדשים ממש.

וביאור הענין הוא[37], דהנה ידוע מ"ש בעץ חיים[38] דבתחלת הכל הי' אוא"ס ממלא כל מקום החלל ואח"כ הי' הצמצום ואח"כ נמשך קו דק וקצר כו'. ולכאורה צריך להבין, למה הי' צריך להיות ענין הצמצום. דאף שהטעם על הצמצום הוא משום שהי' אוא"ס ממלא מקום החלל, ולא הי' מקום לעמידת העולמות כו', ולכן הי'

---

27) שם ד, ז 28) ראה ברכות יג, ב. 29) ראה לקו"ת שה"ש שם מט, ג. ג, א. ועוד. וראה סה"מ תרע"ח שם ע' רמב. 30) עקב יא, יד-טו. 31) ראה לקו"ת שם ג, א. וראה סה"מ תרע"ח שם. 32) ראה תו"א ר"פ ויקהל. סה"מ תקפ"ח ז"א ע' שלט ואילך. תו"ח ויקהל תקעג, ב ואילך. אוה"ת ויקהל כרך ז' ע' ב'תשצא ואילך. אוה"ת תרומה ע' א'תלב ואילך. ובכ"מ. 33) א, ב. 34) ראה סה"מ תרע"ח שם ואילך. 35) נוסח המאיר לארץ. 36) ראה שבת י', א. קיט, ב. 37) ראה סה"מ תרע"ח שם ע' רמג. 38) בתחלתו.

הצמצום ואח"כ נמשך הקו הדק והקצר כו', מ"מ עדיין אי"מ למה הי' בחחילה הגילוי בבחי' א"ס במקום החלל שיהי' הצמצום ואח"כ המשכת הקו, והרי בכח הא"ס הי' יכול להיות לכתחילה המשכת הקו במידה וגבול. והרי הקו נמשך מן העצמות. ומבאר בזה בסד"ה כי כאשר השמים החדשים תרע"ח[39] שזה שהי' בתחילה האור ממלא מקום החלל הוא, כדי שישראל ע"י עבודתם יוכלו להמשיך גם בחי' אוא"ס שלפני הצמצום, דמכיון שאור זה הי' ממלא מקום החלל לפני הצמצום, הרי זה מעין הכשרה ורגילות כביכול, שגם מקום החלל יכול לקבל גילוי אור זה. אמנם[40] עבודה זו דישראל, גם המשכת גילוי הקו, ואפילו המשכת האור שהי' ממלא מקום החלל, היא בבחי' חידוש הישנות בלבד, שהרי כבר הי' ענין זה לפני כן. והחידוש דשמים חדשים וארץ חדשה הוא בחי' חידוש גמור. והוא מה שלעתיד יהי' גילוי עצמות א"ס שלמעלה מאור הקו וגם למעלה מהאור שהי' ממלא את מקום החלל, שזהו ענין של חידוש גמור, ועד"ז בתורה דתורה חדשה מאתי תצא כו'[41]. וע"פ המבואר בתניא[42] שכל הגילויים דלעתיד הלויים במעשינו ועבודתנו, יש להוסיף, דכשם שגילוי אוא"ס במקום החלל פעל את הפתיחה וההכשרה והרגילות שיוכלו להמשיכו, עד"ז י"ל שעבודת ישראל עתה פועלת פתיחה ורגילות, להרגיל את העולם ביסלעכווייז ועד שזה גורם להמשכת העצמות דלע"ל.

וממשיך אח"כ: כן יעמוד זרעכם ושמכם. דזרעכם ושמכם היא עבודתם של ישראל בב' אופנים אלה דרצוא ושוב[43]. זרעכם קאי על ענין העבודה בבחי' ארץ, כי ענין הזריעה הוא במצוות, וכמארז"ל[44] מאי פירי מצוות, כמאמר פירותיהם של צדיקים (ועמך כולם צדיקים[45]) מעשים טובים[46], דע"י זריעת המצוות בארץ חפץ שהם ישראל[47] עי"ז יציץ ופרח גו'[48] (כמבואר במ"א[49]). וענין ושמכם קאי על התורה, בחי' שמים, כי נוסף לזה שהתורה כולה היא שמותיו של הקב"ה (כדאי' ברמב"ן[50] וכן בזהר[51] ובכ"מ), נקראת התורה גם בשם שמכם, שמם של ישראל, כמארז"ל[52] שתורתו נקראת על שמו, כי אופן העבודה בבחי' שמים היא בתכלית המס"נ, עד שתורתו נקראת על שמו, שכל מציאותו היא מציאות של תורה. ובזה

---

39) שם. 40) סה"מ תרע"ח שם ע' רמד. 41) ראה ויק"ר פי"ג, ג. תוב'א בסה"מ תרע"ח שם. 42) רפל"ז. 43) ראה סה"מ תרע"ח שם. לקו"ת שה"ש ג, א ואילך. ועוד. 44) סוטה מח, סע"א. 45) ישעי' ס, כא. 46) ראה ב"ר פ"ל, ו. 47) מלאכי ג, יב. וראה תו"א בתחלתו. 48) ישעי' כז, ו. 49) ראה תו"א ר"פ שמות. ועוד. 50) בהקדמת פירושו על התורה. 51) ח"ב סז, א. 52) ראה קידושין לב, ריש ע"ב.

מחדש בכתוב דגם לע"ל יעמדו זרעכם ושמכם באותה הדרגה דשמים חדשים וארץ חדשה. דהגם שאז יהי' הגילוי דבחי' עצמות א"ס שלמעלה גם מהאור שהי' ממלא מקום החלל, ואילו העבודה דישראל, זרעכם ושמכם, נעשית בזמן הזה, אחרי הצמצום, ע"י הקו וגילוי האור שהי' ממלא מקום החלל, דלכאורה אפשר לומר דשרגא בטיהרא מאי אהני[53], בב"ז כן יעמוד זרעכם ושמכם, דגם בגילוי זה יהי' מקום לעבודת ישראל. ונעם הדבר הוא, משום שעבודתם היא הגורמת והמביאה לגילוי זה, וכיון שהם הסיבה והגורם בהכרח שהדבר נמצא גם בהם, כי גם בישראל יש המשכת העצמות.

וזהו השמים כסאי גו' ואה"כ השמים החדשים גו', דמכיון שלבד זה שישנו ענין השמים כסאי כו' כמו שהוא מצד הבריאה, ישנו גם ענין השמים כסאי כו' כמו שהוא מצד עבודת ישראל, ולכן גם השמים חדשים וארץ חדשה דלע"ל נעשים ע"י עבודת ישראל.

ויהי רצון שיקויים יעוד זה בקרוב ממש, כמפורש בהפטרת הפרשה, כי כאשר השמים החדשים גו' כן יעמוד זרעכם ושמכם, ויהי' הענין דכשאני נכתב אני נקרא[54], משום שיהי' גילוי העצמות שלמעלה מנכתב ונקרא, במהרה בימינו ממש.

---

53) זוהר ס, ב. 54) פסחים ג, א.

הנחת הת' בלתי מוגה

בס"ד. ש"פ תשא, שושן פורים קטן ה'תשד"מ.

הנחת הת' בלתי מוגה

וקבל היהודים את אשר החלו לעשות[1]. הייגו, שבזמן אחשורוש קבלו מה שהחלו לעשות בזמן דמ"ת. וכמאמרז"ל[2] ע"פ[3] קימו וקבלו היהודים גו' דקיימו עתה מה שקבלו כבר בזמן דמ"ת. ומדייק בזה כ"ק מו"ח אדמו"ר בד"ה וקבל דשנת פרז"ת[4], דלכאורה הוא דבר נפלא לומר דבזמן אחשורוש קיימו מה שקבלו במ"ת, והרי בזמן אחשורוש היו[5] ישראל בשפל המצב גם ברוחניות, משא"כ במ"ת היו ישראל בתכלית העילוי, ואיך שייך לומר דוקבל היהודים הי' דוקא בזמן אחשורוש, ועד שהזמן דמ"ת הי' רק בבחי' התחלה, החלו לעשות. ונקודת הביאור בזה, דמה שוקבל היהודים הי' דוקא בזמן אחשורוש הוא מצד ענין המס"נ שהי' אז. וכמבואר בתו"א[6] שכל אותו השנה עמדו כל היהודים (אנשים נשים וטף) בתגרעה של מס"נ ועד שלא עלתה על לבם אפילו מחשבת חוץ ז"ו, ומצד ענין המס"נ שהי' אז קבלו אז מה שהחלו לעשות בזמן מ"ת.

ומבאר בזה בהמאמר שם, דהנה כתיב[7] מפי עוללים ויונקים יסדת עוז גו' להשבית אויב ומתנקם. שגם בזה צריך להבין ע"ד הנ"ל (בענין וקבל היהודים), דהנה לכאורה ללחום עם אויב ומכל שכן עם מתנקם צריכים בעלי כח וגבורה מרובה (ברוחניות), וא"כ מהו מפי עוללים ויונקים גו', דעל ידם דוקא יכולים להשבית אויב ומתנקם. אך הענין הוא, שזהו מצד מעלת המס"נ שבזה, וכמבואר במד"ר[8] שקיבץ מרדכי היהודי כ"ב אלף תלמידים אשר בבוא עליהם צר הצורר המן הרשע לא פחדו כלל, ואמרו בין לחיים בין למות קשורים הם בתורה, ומס"נ זו של העוללים ויונקים, היתה בבחי' יסדת עוז להשבית אויב ומתנקם, הייגו שזה ביטל את הגזירה. וכמבואר במדרש[9], דכאשר ראה מרדכי שלשה תינוקות כו' כיון שהגיע מרדכי אצל התינוקות שאל לאחד מהם פסוק לי פסוקיך א"ל אל תירא מפחד גו'[9] פתח השני ואמר כו' עוצו עצה גו'[10] פתח השלישי ואמר ועד זקנה גו'[11] כיון ששמע מרדכי כך שחק והי' שמח שמחה גדולה ואמר לו המן מה היא זאת השמחה כו' אמר (מרדכי) על בשורות טובות שבשרוני שלא אפחוד מן העצה הרעה שיעצת עלינו, כי ע"י פי עוללים ויונקים גו' באופן של מס"נ נתבטלה הגזירה.

וע"פ הנ"ל יובן ג"כ שבנס דפורים כתיב[12] הנה בית המן נתתי

---

1) אסתר ט, כג. 2) שבת פח, א. 3) אסתר שם, כז. 4) סה"מ תרפ"ז ע' קי ואילך. 5) אסת"ר פ"ט, ד. 6) צז, א. ועוד. 7) תהלים ח, ג. 8) אסת"ר פ"ז, יז קרוב לסופו. ועוד. 9) משלי ג, כה. 10) ישעי' ח, י. 11) שם מו, ד. 12) אסתר ח, ז. וראה שם, ב. פרש"י ויהי מט, כז. שיחת עשרה בטבת תשד"מ.